

شهد ان اميرالمومنين علياً ولي الله

کوتاه شده‌ای از خطبه حضرت رحمه للعالمین (ص) در غدیر خم ...

کوتاه شده‌ای از خطبه حضرت رحمه للعالمین (ص) در غدیر خم
بسم الله الرحمن الرحيم

سپاس خداوندی را سزااست که در یگانگی‌اش بلندمرتبه است و به‌رغم بی‌همانندی‌اش، نزدیک و یافتنی است و در پادشاهی‌اش شکوهمند است و پایه‌های حکومتش استوار و پابرجاست و علمش، علیرغم استقرار در مکان لامکان خودش، بر همه‌چیز احاطه یافته و همه خلائق را با قدرت و برهانش مقهور خویش ساخته؛ در مجد و عظمت، ازلی است و بی‌ابتدا و در مقام حمد و ستایش، ابدی است و بی‌منتها.

پدیدآورنده آسمان‌ها و ارتفاعات است و گستراننده زمین‌ها و مسطحات و سامان‌بخش زمین‌ها و آسمان‌هاست؛ پاکي مطلق است و از هر کاستی منزّه؛ شایسته تسبیح و تقدیس است و پروردگار فرشتگان و روح. بر هر آنچه آفریده، بال مرحمت گشوده و بر آنچه خلق کرده، سایه نعمت گسترده. او بر هر چشمی ناظر است و چشم‌ها از دیدن او عاجز.

رحمتش همه اجزای عالم را در برگرفته و نعمتش همگان را وامدار خود ساخته. بخشنده است و به‌رغم علم و قدرتش، درگذرنده و آمرزنده. در انتقام از خلائق، شتاب نمی‌ورزد و بی‌درنگ به مجازات آنان که مستحق عذابند، اقدام نمی‌کند. بر اسرار نهانی آگاه است و بر زوایای باطن انسان‌ها مسلط. نه پوشیده‌ها بر او پوشیده می‌ماند و نه رموز پنهانی و امور ندیدنی از اشراف و تسلطش می‌کاهد. احاطه بر همه‌چیز ویژه اوست و غلبه بر همه‌چیز و توانمندی در همه‌چیز و قدرت و اقتدار بر همه‌چیز. هیچ‌چیز، شبیه او نیست. و او پدیدآورنده همه‌چیز بوده است، آن زمان که هیچ‌چیز نبوده است. پیوسته و جاودان در عدالت است. جز او که حکیم و عزتمند است، هیچ موجودی قابل پرستش نیست.

بلندمرتبه‌تر از آن است که چشم‌ها دیدنش را بتوانند. و اوست که بر همه چشم‌ها چتر اشراف می‌گسترند. و اوست که لطف محض است و دانای تام و تمام. هیچ‌کس نمی‌تواند که از سر دیدن توصیفش کند و هیچ‌کس نمی‌تواند که از لحاظ پنهان و آشکار بودن، درکش کند. تنها آنچه او- عزوجل- از خود رهنمون شده یافتنی است.

و شهادت می‌دهم به خدایی آن خدا که قداستش تمام عالم را فراگرفته و نور وجودش، ابدیت را فراگرفته؛ خدایی که امرش را بی‌مشورت هیچ مشاوری جاری می‌کند و هیچ‌کس را در ترسیم تقدیر با خود شریک نمی‌سازد و در تدبیرش دستخوش تغییر نمی‌شود. هیچ نمونه و مشابهی از پیش نداشته، آنچه او شکل بخشیده و در آفرینش آنچه آفریده، از هیچ‌کس کمک نگرفته. نه به مشقت افتاده و نه به ترفندی متوسل شده. قلم ایجاد را که چرخانده، خلقت، لباس وجود پوشیده و امر آفرینش را که رقم زده، هستی بنیان و سامان گرفته.

پس اوست آن‌خدایی که یکتا و بی‌همتاست و هرچه ساخته و پرداخته، محکم و پابرجاست. بخشش وجودش یکپارچه زیبایی است. عدل مطلق است که هرگز از او ستم سر نمی‌زند و کرامت محض است که همه کارها به سوی او بازمی‌گردد. خداوند به من اعلام کرد که اگر مطلبی را که به من وحی فرموده، به شما نرسانم، رسالتش را اساساً به انجام نرسانده‌ام و حضرتش- تبارک و تعالی- قول داد که حفظ و صیانت‌م را خود به عهده بگیرد. و همان خداوند مهربان، مرا بسنده است و این است آنچه خدا به من وحی فرمود: به نام خداوند رحمان و رحیم. ای پیامبر! به مردم ابلاغ کن آنچه را که از سوی خدا بر تو نازل شده است درباره علی. که اگر نکنی اصل رسالت الهی را به انجام نرسانده‌ای. و خدا تو را از شر مردم، مصون خواهد داشت. ای مردم! من کوتاهی نکردم در انتقال آنچه خداوند متعال بر من نازل کرد.

و اکنون ماجرای این آیه را، تمام و کمال برایتان توضیح می‌دهم. جبرئیل- علیه‌السلام- 3 بار بر من نازل شد با سلام پروردگارم- که خود عین سلام است- و این فرمانش که در این مکان بایستم و به همه شما از سفید و سیاه، اعلام کنم که همانا علی‌بن‌ابیطالب، وصی من و جانشین من و امام پس از من است. نسبت جایگاه او به من، نسبت جایگاه هارون به موسی است، با این تفاوت که نبوت به من ختم می‌شود. و او ولی شماس است بعد از خدا و رسول خدا.

و در این باب خدا این آیه از کتابش را مد نزول بر من قرار داد: بی‌گمان ولی شما خداست و رسول او و آنان که ایمان آوردند؛ همان‌ها که نماز به پا می‌دارند و در حال رکوع زکات می‌دهند. و این علی‌بن‌ابیطالب است که برپادارنده نماز بوده و در حال رکوع زکات داده. و اوست که در همه حال و همه کار، تنها خدای عزوجل را می‌جوید.

ای همه خلائق! دانشی نیست مگر آنکه خداوند به منش بازسپرده و من هم تمام آنچه آموخته و اندوخته‌ام به علی منتقل کرده‌ام که پیشوای پرواپیشگان است.

هیچ علمی در عالم نیست که من به علی نیاموخته باشم که او امام بیانگر عالم است.

ای مردم عالم! از علی روی مگردانید، از او فاصله نگیرید، از اطرافش پراکنده نگردید و از ولایتش سربیزی نکنید چون اوست که به سوی حق راهبری می‌کند و جز به حق رفتار نمی‌کند. اوست که باطل را نابود می‌سازد و مردم را از گرایش به باطل باز می‌دارد و در راه خدا به شماتت هیچ ملامتگری بها نمی‌دهد.

او اولین کسی است که به خدا و رسولش ایمان آورده. او کسی است که جانش را فدای رسول‌الله کرده. او کسی است که ملازم رسول‌الله بوده در حالی که جز او هیچ‌کس از مردان، به عبادت خدا در کنار رسولش نپرداخته بود.

ای مردم عالم! علی را برتر از دیگران بشمارید که خدا برتر از دیگران قرارش داده و رو به سوی او کنید که خدا او را در این مقام نشانده. ای مردم عالم! علی امامی است که از جانب خدا تعیین شده و خدا منکر ولایت او را هرگز به سوی خود راه نمی‌دهد و از گناهش در نمی‌گذرد. خداوند چنان سرنوشتی را برای مخالفان چنین فرمانی رقم زده و خود را به تعذیبشان ملزم ساخته؛ عذابی که فوق تصور است و مستمر و پایان‌ناپذیر است. از مخالفت با او بپرهیزید. وگرنه به جهنمی دچار می‌شوید که هیزمش مردمند و سنگ‌ها؛ منزل موعود کافران.

ای مردم! در قرآن تدبر کنید و برای درک و فهم آیاتش بکوشید. و محکمت آن را دریابید و از متشابهات آن پیروی نکنید. به خدا سوگند که هیچ‌کس نمی‌تواند رموز قرآن را برایتان بگشاید و توضیح و تفسیر آن را به شما بنماید، جز همین کسی که من دستش را گرفته‌ام، و او را با خود بر این بلندی آورده‌ام و بازویش را بالا برده‌ام.

او معلم شمامست. پس علی مولای هرکسی است که من مولایش بوده‌ام و او علی‌ابیطالب است. برادر من و جانشین من. و موالات او از سوی خدای عزوجل بر من نازل شده.

ای همه مردم! بدانید که علی و فرزندان پاک نهاد من ثقل اصغرند. و قرآن ثقل اکبر است و هر کدام از این دو، مفسر و موید دیگری است. و این دو، تا حوض کوثر که بر من وارد شوند، از هم جدا نمی‌گردند.

اینان امنای خداوندند در میان مخلوقات او احکام خداوندند در زمین او. خدایا، گواه باش که من حق مطلب را ادا کردم. پیامت را منتقل ساختم. کلامت را به گوش مردم رساندم و ارزش و جایگاه مطلب را به همگان فهماندم.

توجه کنید! که آنچه گفتم وحی خداوندعزوجل بود و من پیام خدای عزوجل را به شما رساندم.

توجه کنید! #171؛ امیرالمومنین؛ هیچ‌کس جز همین برادر من نیست و پس از من، امارت بر مومنین برای هیچ‌کس جز او جایز و حلال نیست.

(و سپس دست برد به سوی بازوی علی و او را از زمین بلند کرد. همچنان که ابتدای ایستادن بر فراز، چنین می‌کرد و علی را تا بدان جا بالا برد که پایش به زانوان رسول خدا رسید- صلی‌الله‌علیه و آله- سپس فرمود:)

ای مردم عالم! این علی برادر من است و جانشین من و ظرف دانش‌های من و جانشین و جایگزین من در میان امتم و در امر تفسیر قرآن- کتاب خدای عزوجل- او دعوت‌کننده به سوی خداست. و عمل‌کننده به آنچه رضای اوست و ستیزنده با دشمنانش و حمایتگر طاعت و بندگی‌اش.

و بازدارنده از ارتکاب معصیتش. جانشین رسول خداست و امیرمومنان و امام هدایتگر است او کسی است که به امر خدا با پیمان‌شکنان و ستمگران و دین‌ستیزان به نبرد برمی‌خیزد و خونشان را بر زمین می‌ریزد. آنچه می‌گویم سخنی است که خدا به گفتنش امر فرموده، همو که پروردگار من است.

خدایا! هرکه ولایت علی را می‌پذیرد دوست بدار و هرکه با او به دشمنی برمی‌خیزد، دشمن بشمار. و هرکه انکارش می‌کند، از رحمت خودت دور بگردان. و هرکه حقش را می‌ستاند، در آتش خشمت بسوزان.

خدایا تو به من وحی فرمودی که پس از من، امامت از آن علی، ولی توست. هنگامی که من امر ولایت را تبیین می‌کردم و علی را به این مقام منصوب می‌نمودم، تو بر آن اساس، نعمت را به اتمام رساندی و از اینکه مردم، دین اسلام را برگزینند، خشنود شدی. سپس فرمودی: و هرکه جز اسلام، دین دیگری بگزیند، از او قبول نمی‌شود و در آخرت از زیانکاران محسوب می‌گردد.

خدایا! من تو را به شهادت می‌گیرم- و برای من شاهد بودن تو کافی است- که من پیامت را به مردم رساندم.

ای مردم! خداوند عزوجل دینتان را با امامتش کامل ساخت. پس، هرکس که پیروی نکند از او و جانشینان او که از نوادگان من و فرزندان اویند تا روز قیامت و حضور در پیشگاه خدای عزوجل، در زمره همان گروهی قرار می‌گیرد که خداوند در قرآن چنین وصفشان فرموده:

#171؛ آنان همان کسانی که اعمالشان ضایع و منهدم شده و ساکنان جاودانه آتش‌اند. نه از عذابشان کاسته می‌شود و نه نگاه عنایتی سراغشان را می‌گیرد.«؛

ای مردم! این علی، بیش از همه شما یاور من بوده است، و بیش از همه شما به من سزاوار است و بیش از همه شما به من نزدیک است و بیش از همه شما برایم عزیز است.

ما یعنی خدای عزوجل و من، هر دو از او راضی و خشنودیم. و هیچ آیه‌ای در قرآن پیدا نمی‌کنید که در آن حرف از رضایت خداوند رحمان باشد و علی محور آن نباشد.

و خداوند در هیچ آیه‌ای مومنین را فرانخوانده، مگر که علی را در رأس آن نشانده. در تمام قرآن هیچ آیه‌ای در مدح و تحسین نیامده، مگر که مقصود آن علی بوده و اگر خدا در سوره #171؛ هل‌اتی؛ به بهشت شهادت داده، برای علی بوده.

این آیات نه درباره هیچ کس جز او نازل شده و نه هیچ کس جز او چنین مدح و ستایش شده. ای مردم! علی یاور دین خداست و حمایتگر رسول خدا. او پاک نهاد و برگزیده و هدایتگر و رهیافته است. پیامبر شما خوب پیامبری است. بهترین پیامبر است و جانشین او بهترین وصی. و فرزندان او بهترین امامان و پیشوایان. ای مردم! فرزندان برگزیده هر پیامبری از صلب هموست. اما فرزندان برگزیده من- یعنی امامان شما- همگی از صلب علی هستند. ای مردم! حسد بود که باعث شد ابلیس آدم را از بهشت براند. مبدا به علی حسادت بورزید. که اعمالتان تباہ شود و قدم‌هایتان بلغزد. حضرت آدم(علیه السلام) فقط با ارتکاب یک خطا به زمین فرو فرستاده شد و تازه او برگزیده خدای عزوجل بود در حالی که شما شمایید... و چه سرنوشتی در انتظار شماست!...

وقتی که دشمنان خدا در میان شما هستند. بدانید و یقین کنید که با علی دشمنی نمی‌کند مگر کسی که سیاه‌دل و ناپاک است و دل به ولایت علی نمی‌دهد مگر کسی که پاک نهاد و پرهیزگار است و به او ایمان نمی‌آورد مگر کسی که باورش مبتنی بر صداقت و اخلاص است. و به خدا سوگند که سوره #171;عصر; در شأن علی نازل شده است به نام خداوند رحمان و رحیم. قسم به عصر که انسان در زیانکاری مطلق است. مگر آنان که اهل ایمان و عمل صالح‌اند و پیوسته یکدیگر را به حق و شکیبایی ترغیب می‌کنند. هرکس به گذشته جهالت و جاهلیت خود برگردد، به خدا زیان نمی‌رساند و خدا شاکرین را مأجور می‌دارد. بدانید و آگاه باشید که علی همان کسی است که در قرآن به صبر و شکر ستوده شده. و پس از او فرزندانم از صلب او. ای مردم! به خاطر اسلام‌تان بر خدا منت نگذارید، که او بر شما غضب می‌کند و به عذابی از سوی خود مبتلایان می‌سازد. بدانید که او مراقب شماست.

ای مردم! پس از من به زودی، رهبرانی قد علم می‌کنند که مردم را به سوی جهنم فرا می‌خوانند. آنان در قیامت قطعا یاری و دستگیری نمی‌شوند.

ای مردم! خدای متعال و من، از آنان متنفر و بیزاریم.

ای مردم! جایگاه این گروه و همه دوستان و یاوران و وابستگان‌شان در پست‌ترین نقطه جهنم است و بدمکانی است جایگاه متکبران. اینان همان اصحاب صحیفه‌اند. (که برای انهدام اسلام با هم هم‌پیمان شدند.) پس توجه هرکس به نامه اعمال خودش باشد. (هنگام اشارت حضرت به صحیفه، جز عده‌ای محدود و معدود، مقصود پیامبر را درنیافتند.) ای تمام مردم! این امامت و استمرارش در ذریه‌ام، امانت است نزد شما تا قیامت. و من به طور قطع و یقین، ابلاغ کردم آنچه را که مأمور به ابلاغش بودم. تا حجت باشد بر تمامی حاضران و غایبان. و بر یکایک آن کسان که شاهد این صحنه بوده‌اند یا نبوده‌اند و بر همه آنان که متولد شده‌اند یا هنوز به دنیا نیامده‌اند.

پس حاضران به غایبان برسانند و پدران به فرزندان انتقال دهند تا روز قیامت. هرچند که عده‌ای به زودی این مقام را سلطنت و حکومت می‌شمارند و بنا را بر غصب آن می‌گذارند.

لعنت خدا بر غاصبین این مقام و همه آنان که بر این غضب صحه می‌گذارند. یا از کنار آن آسان می‌گذرند. و البته ای گروه جن و انس به زودی سراغتان را خواهیم گرفت و شراره‌هایی از آتش و مس گداخته بر شما فرومی‌ریزد و کسی به دادتان نمی‌رسد.

بدانید که دشمنان علی، عموماً اهل تفرقه و نفاق و خشم و کینه و عداوتند. و برادران شیطانند، همان‌ها که خداوند در قرآن، معرفی‌شان کرده. آن گروهی که به خدا و روز قیامت ایمان دارند، هرگز نمی‌بینی که دشمنان خدا را به دوستی بگیرند اگر چه پدران‌شان باشند یا فرزندان‌شان یا برادران‌شان یا خویشاوندان‌شان.

آنان کسانی هستند که خداوند ایمان را در دل‌هایشان حک کرده است و با روح خود تأییدشان فرموده است. و آنان را در بهشت‌هایی مهمان خواهد کرد که نهرها از زیر آن عبور می‌کنند. در آنجا اقامتی جاودان خواهند داشت.

خدا از آنان راضی است و آنان نیز از خدا خشنودند. آنان حزب خداوندند و بدانید که حزب خداوند، رستگار است. بدانید اولیاء خدا همان کسانی‌اند که خداوند عز و جل، اینگونه توصیف‌شان فرموده: #171;آنان که ایمان آوردند و ایمان‌شان را به ظلم و ستم نیالودند، به امن دست می‌یابند و به سر منزل هدایت می‌رسند;.

ای مردم! من دریافت‌کننده اخبارم و علی جانشین تمام عیار. بدانید که پایان‌بخش سلسله امامان و نگین انگشتر آنان، مهدی قائم از ماست. بدانید که او یاور و پشتیبان دین خداست.

بدانید که او انتقام‌گیرنده از ظالمان و ستم‌پیشگان است. بدانید که او گشاینده و ویران‌کننده همه دژها و قلعه‌هاست. بدانید که او فروپاشنده همه تشکلهای شرک‌آمیز است.

بدانید که او انتقام‌گیرنده همه خون‌های اولیا خداست- عزوجل- بدانید که او آب از دریاهاي عمیق برمی‌چیند. بدانید که او هر صاحب فضلی را به میزان فضلش نشان می‌دهد و هر صاحب جهلی را به اندازه جهلش معرفی می‌کند. بدانید که او برگزیده خداوند است و پرورش‌یافته او. بدانید که او وارث همه دانش‌هاست و محیط و مسلط بر آنها.

بدانید که او از جانب پروردگار خویش- عزوجل- خبر می‌آورد و راه ایمان به خدا را روشنی می‌بخشد. بدانید که او کمال مطلق است و استواری محض. بدانید که همه امور عالم به دست او سپرده می‌شود. بدانید که همه پیامبران پیشین، ظهور او را بشارت داده‌اند. بدانید که او باقی‌مانده حجت الهی است و پس از او حجتی نیست. همه حقیقت با اوست و هر که با او نیست بر حق نیست. همه نور نزد اوست و نور نیست هرچه نزد او نیست. بدانید که هیچ کس بر او چیره نخواهد گشت و کسی علیه او یآوری نخواهد شد. بدانید که او ولی خدا در زمینش و حجت و حکم اوست در میان بندگانش و امین اوست در امور آشکار و نهانش. ای جماعت مردم!

من حکم خدا را برایتان تبیین کردم و فرمان حق را به شما فهماندم و پس از من، این علی است که احکام الهی را به شما تفهیم خواهد کرد. توجه کنید! من پس از پایان صحبت، شما را فرامی‌خوانم که ابتدا به دست من با علی بیعت کنید و به پذیرش ولایتش اقرار نمایید. سپس مستقیماً دست بیعت در دست او بگذارید.

بدانید من با خدا بیعت کردم و علی با من بیعت کرد و من از سوی خدا عزوجل مأمورم که دست بیعت شما را در دست علی بگذارم. پس هرکس پیمان بشکند و خیانت کند، به خود خیانت کرده است. ای گروه خلائق! قرآن، امامان بعد از علی را که فرزندان اویند به شما معرفی کرده است و من هم آنان را به شما شناساندم که از نسل من و علی هستند.

آنجا که خداوند در کتابش فرمود: «و امامت را کلمه‌ای ماندگار در نسل او قرار داد»؛ و من گفتم: اگر به این دو (قرآن و عترت) تمسک بجویید، هرگز گمراه نمی‌شوید. ای مردم! تقوی! تقوی! تقوی را دریابید و قیامت را مدام به خاطر بیاورید. همچنان که خدای عزوجل فرمود: زلزله قیامت، مقوله‌ای عظیم و تکان‌دهنده است. مرگ را، حساب و کتاب را، ترازوهای الهی را و حسابرسی در پیشگاه رب‌العالمین را به خاطر بیاورید. و تنبیه و پاداش را. هرکس با خود، کار خوب بیاورد، به پاداش آن می‌رسد و هرکس که با خود، گناه بیاورد، هیچ سهمی از بهشت نمی‌برد. ای مردم! جمعیت شما بیش از آن است که یکایک به نشان تبعیت با علی دست‌تان را به من برسانید.

پس فرمان خدای عزوجل این است که به زبان اقرار بگیرم از شما برای عهد و پیمانی که در مورد ولایت و امارت علی با شما بسته‌ام. و درباره امامانی که بعد از او می‌آیند و از من و او هستند و همچنان که پیش از این به شما شناساندم، ذریه من‌اند از نسل علی. پس همگی با هم بگویید: ما شنیدیم، اطاعت کردیم، خرسند گشتیم و سر سپردیم به آنچه تو از جانب پروردگار ما و پروردگار خودت به ما ابلاغ کردی درباره امامت علی و فرزندان او که امامان پس از او خواهند بود.

با دل‌هایمان، با جان‌هایمان، با زبان‌هایمان و با دست‌هایمان با تو بیعت می‌کنیم. بر این عقیده زندگی می‌کنیم و می‌میریم و مبعوث می‌شویم. و تغییر نمی‌دهیم و تبدیل نمی‌کنیم و دستخوش شک و تردید نمی‌شویم. و از این عهد بر نمی‌گردیم و این پیمان را نمی‌شکنیم. و از خدا اطاعت می‌کنیم و از علی امیرالمؤمنین و از امامان از نسل او اطاعت می‌کنیم.

امامانی که معرفی‌شان کردی و فرزندان تو هستند از نسل علی، بعد از حسن و حسین. این حسن و حسین، همان دو امام هستند که من پیش از این جایگاه‌شان را برایتان ترسیم کرده‌ام و شأن و منزلتشان را نزد خودم و نزد پروردگار بلندمرتبه‌ام به شما شناسانده‌ام.

من همه این مسائل و فضائل را به شما منتقل کردم و اینکه آن دو سرور جوانان اهل بهشت‌اند و اینکه آن دو، امامان بعد از پدرشان علی هستند و اینکه پیش از علی من پدر آنانم. و بگویید: از خدا و رسول و علی و حسن و حسین و امامانی که بر شمردی اطاعت می‌کنیم و پای آن پیمان که با امیرالمؤمنین بسته‌ایم با دل و جان و زبانمان می‌ایستیم. و با همه آنان که دست بیعت داده‌اند و زبان به اقرار گشوده‌اند هم پیمان می‌شویم که هرگز از عهدمان برنگردیم و درونمان را به مکر و ناراستی نیالاییم.

خدا را بر این عهد و پیمان به شهادت می‌گیریم و همین که خدا ناظر و گواه است، کافی است. و تو را گواه می‌گیریم و همه پیروان را- چه آنها که آشکارند و چه آنها که پنهان- و فرشتگان خدا و لشکریان خدا. و همه بندگان خدا نیز گواه این بیعت و پیمان‌اند و البته خدا از همه شاهدان و گواهان برتر است. ای مردم! خدا را در نظر بگیرید و با علی امیرالمؤمنین و حسن و حسین و امامان، این کلمه‌های طیبه جاودان بیعت کنید. خدا توطئه‌گران و بیعت‌شکنان را هلاک می‌کند و وفاداران را مشمول رحمت خویش می‌سازد.

پس هرکس که پیمان شکند، بر خود ستم کرده است. ای مردم! دقیقاً آنچه را که به شما گفتیم، بگویید و به علی به عنوان امیرالمؤمنین سلام کنید و سر سپارید. و بگویید: «و شنیدیم و اطاعت کردیم و پروردگارا بخششت را می‌طلبیم و به سوی تو باز می‌گردیم»؛ و بگویید: «و شنیدیم و اطاعت کردیم و سپاس می‌گزاریم که ما را هدایت کرد به این امر و اگر خدا هدایت‌مان نمی‌کرد، به یقین راه هدایت را نمی‌یافتیم»؛

ای همه مردم! به راستی که فضائل و برتری‌های علی بن ابیطالب نزد خدای عزوجل آنقدر که در قرآنش نازل فرموده، بیش از آن است که من بتوانم در یک مجلس شمارش کنم. پس هر کس که خبری از آن فضائل در اختیاران گذاشت یا گامی در مسیر معرفی آن فضائل برداشت، تصدیقش کنید. ای جماعت مردم! هر کس اطاعت کند از خدا و رسولش و علی و آن امامان که گفتم، یقیناً به برترین رستگاری دست یافته است. ای مردم! آنان که برای بیعت با علی و پذیرش ولایت او و سرسپردن به او به عنوان امیرالمؤمنین، شتاب می‌گیرند و سبقت می‌جویند، به یقین رستگارانند؛ ساکن بهشت‌های پر نعمت.

ای همه مردم! حرف‌هایی بزنید که رضایت خدا را برانگیزد و او را از شما خشنود سازد و مطمئن باشید که اگر شما و همه مردم روی زمین، کافر شوید، کمترین زبانی به خدا نمی‌رسد. خدایا! مؤمنین را بخشش و مغفرت بنواز و خشم و غضبت را نصیب کافرین ساز! و حمد و ستایش سزاوار پروردگار عالمین است.